

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. XIV. Dissertationis II. Articuli VI. An Monasterium Professo succedat in fidei commisso cum exclusione substituti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

fit jus personale, id est, quod non transeat de persona una in aliam, sit intelligendum de transitu per cessionem, aut transmissionem in alterum, secus si cum ipsa persona transeat in alium illud jus habentem solum per consequentiam personæ, hoc ipso enim quod leges concedant sine exceptione omnia jura transire cum Professo, eo ipso declarant non esse sic personale, ut cum Professo non maneat, quamdiu ille vivit.

Quando directè relinquitur usus-fructus Ecclesiæ, aut Monasterio, tunc omnino durat centum annis, minime autem quando Ecclesia indirectè succedit in jus alterius, ut fit quando usufructuarius proficitur, tunc enim cum contempatione hujus succedit Monasterium, non extenditur ultra vitam proficentis Sanch, n. 48. & 50.

§. XIV. Dissertationis II. Articuli VI.

An Monasterium Professo succedat in fidei commissio cum exclusione substituti.

435. **A**D hanc quæstionem paucis respondi num. 41. latius eam examinat Haunold. de jur. & just. tract. 4. à n. 29. respondetque affirmativè ad quæstionem, & quidem primo in casu substitutionis conditionatæ sub hac conditione: si hæres institutus sine liberis decesserit. Fundamentum hujus præbet Auth. de sanctissimis Episcopis (quæ est Novell. 123.) c. 37. ibi: Sancimus si persona talibus conditionibus subiecta sive masculi, sive fæmine Monasteria ingrediantur, tales conditiones invalidas, & pro non scriptis esse.

Respondet secundò etiam pro non adjecto haberi istam conditionem, si hæres institutus Professus fuerit in Reli-

gione capaci successione: quam sententiam priùs amplexus est Fachin. lib. 4. contr. c. 50. etsi constat de contraria voluntate testatoris quam redigit in hunc Syllogismum: nam hoc testator vult, ut si hæres institutus absque liberis moriatur, succedat substitutus, sed hæres ingrediens Monasterium absque liberis moritur, ergo testator vult, ut in hoc casu succedat substitutus, non autem Monasterium.

Probatur utrumque responsum: contra testatoris dispositionem in favorem Religionis statuit Imperator Justinian. ut Monasterium succedat titulo Professi hæredis instituti cum substitutione sub conditione, si sine liberis decesserit, ergo etiam ob eundem favorem censentur.

cessendus est voluisse Monasterium successione capax succedere, etsi testator exprimat se velle, ut tunc substitutus succedat, & non Monasterium.

Idem tamen Imperator excipit, videlicet ut Monasterium non succedat, si substituaturs captivorum redemptio, aut egenium alimenta: Doctores extendunt ad alias causas pias, ut si substituaturs Ecclesia, Hospitale, idque procedit, etsi causa substituta sit minus pia, quam Monasterium, Sanch. n. 35. amplians n. 36. Pal. citandus etsi causa pia mediate substituaturs ut si immediate substituaturs tertius, & huic causa pia, tunc substitutio tertij non excluditur à Monasterio, ne causa pia in perpetuum sit exclusa. Amplia secundò, etsi cum causa pia simul etiam substituaturs causa profana, substitutione causæ piæ non perit, sed augetur evanescente substitutione profanæ, Palao num. 13. Sanch n. 37. quem consule, Quia inquit Raiffenstuel de testam. n. 627. si privilegiatus concurrat cum privilegiato, tunc privilegijs non attentis observandum est jus commune, atque aded si hæredes profiteanturs sine liberis, hæreditas juxta substitutionem conditionatam devolvitur ad causam piam Arg. c. cum causa de præbend.

P. Sanch. lib. 7. Moral. c. 16. n. 12. approbatus à Raiffenstuel n. 625. Molin. Disput. 190. vers. hæc verò Pirhing. de testam. n. 76. negat substitutum perpetuo excludi à Monasterio in casu relicte hæreditatis, si hæres institutus absque liberis decesserit, solvitque argumenta sententiæ opposita, ac in specie ad allegatam Novell. dicit, non esse mentem Imperatoris, ut ea conditio sit invalida, & inefficax, & quasi non scri-

pta ex sola præsumpta voluntate testatoris, præsumitur enim eam conditionem non oppositurus, si Professi meminisset. Dicit *perpetuo*, quia faterur ibi, negarique non potest, quod durante vitâ Professi Monasterium fruatur.

Huic Responso contradicit dispositio Justiniana, cum hæc non nitatur voluntate præsumptâ testatoris, sed favore speciali contra voluntatem testatoris profecutus est jura Religionis, an Ecclesiæ Imperator. Ratio itaque ob quam Monasterium præfertur extraneo substituto non fundatur in præsumptione sed in favore legis indistinctè loquentis quoad omnes substitutos exceptâ causâ piâ.

436. Resp. Sententiam Haunoldi, Fachin. &c. esse juri conformiorem. Proinde Monasterium in perpetuum excludit substitutum, ita etiam sentit Palao p. 3. tract. 16. Disp. 3. p. 4. n. 4.

Pro solvendis argumentis oppositæ sententiæ innitentis varijs juribus, hæc non Adversari opinioni nostræ, primò non adversatur Canon. fin. de Judais dist. 45. quod nemo invitus cogatur benefacere, nam in nostro casu testator lieberè res suas relinquit hæredi, hic autem per Professionem easdem res, & jura secùm defert ad Monasterium, quam delationem nequit impedire testator per substitutionem ita disponente in favorem Religionis Imperatore.

Non adversatur secundò c. verum de condit. opposit. vi cujus testator potest instituendo hæredem Ecclesiam ad-jicere conditionem, aut modum, quo non observato hæreditas non remaneat penes Ecclesiam: nam casus hic est prorsus nostro dissimilis, ac diversæ rationis.

Non

Non adverstatur tertiò quod *lex prima cod. de sacrosanct. Eccles.* permittat testatori pro suo arbitrio de suis rebus disponere omiffis enim alijs restrictionibus sufficiat, quod Justinianus in nostro casu restrinxerit facultatem testatoris.

Demum non obstat *lex DEO nobis cod. de Episcop. & Cleric.* permittens Patri, ne ultra legitimam relinquat Professo: Exinde enim non concluditur, quod universaliter possit ita substituere, ut substitutus excluso Monasterio succedat in hæreditatem quoad dictum excessum post allegatam *Novellam, 123.* quæ cum sit posterior codice restringere leges codicis, uti restrinxit in casu nostro.

Dices ergo saltem filius à testatore substitutus excludet Monasterium, uti cum pluribus docet Sanchez à *num. 39. Resp.* Negando illatum cum Haunoldo *n. 36. Pal. n. 9.* & pluribus, quos adducit Sanchez *n. 38.* quia favor Justiniani est Universalis, seu indefinitè loquens de omnibus substitutis exceptis causis pijs, ipsùmque jus Canonicum hanc controversiam definivisse colligitur *ex c. in presentia de probat.* ubi Monasterium excludit duos fratres testatoris teste Molin. *Disp. 190. vers. multi quos. &c.* Et hic est unus ex casibus à jure expressis, in quibus Monasterium habetur loco filij ad excludendum substitutum, secùs ad excludendos hæredes, quibus legitima debetur. Haunold. *n. 24.*

437. Si testator hæredi substituat extraneum simpliciter, sive nullâ adjectâ conditione, & hæres profiteatur in Ordine capace successionis, an Monasterium in hoc casu substitutum in per-

petuum excludat, vel verò post mortem naturalem Professi debeat fidei commissum substituto extradi. Plures affirmant apud Sanchez *n. 18.* tunc post mortem Professi excludi à Monasterio, At verius excludi negant Sanchez *n. 82. Pal. n. 4. Molin. Disput. 190. num. 33.* Assertionem clare eruens ex decisione Imperatoris *in cit. Novell.* dicens, quod si à principio fuisset facta substitutio simpliciter, ac sine conditionibus, postea adjicerentur conditiones, tunc substitutio esset nulla, ergo supponit validitatem substitutionem factam sine adjectis conditionibus.

In principio hujus numeri statuisimus, quod hæres gravatus ad extraneum transmittere hæreditatem: *si absque liberis decefferit*, extraneus substitutus perpetuo excluditur à Monasterio, si in hoc profiteatur, ergo etiam in casu non adjectæ verbis expressis præfata conditionis, hæc enim conditio semper subintelligitur in fidei commissio Universalis, id est, dum tota hæreditas, aut certa quota substituto est restituenda, taciti enim, & expressi est idem iudicium. *Resp.* Cum Haunold. *num. 34.* Nego consequentiam, ad probationem negatur cum cit. Sanchez, idem operari expressam, & tacitam conditionem, quando tacitam supplet jus favore solius prolis, uti supplet hic, nam si tali hæredi gravato nasceretur proles, substitutus excluderetur. Deinde ut observat Haunold. falsè supponitur ab Adversarijs nempe, quod quando conditio illa exprimitur, favor Justiniani fundetur in præsumpta voluntate testatoris, quod est falsum, sed ex mero favore Religionis sic disposuit, ut conditio expressa pro

pro nulla haberetur. Plures limitationes hujus doctrinae producit Palao à num. 6.

De majoratibus institutis pro conservanda familia cum exclusione Monachi, aut Clerici est recepta sententia Religiosos non succedere (conditio enim eos excludens non eo tendit, ut à Religione retrahat : sed ut splendor familiae non intereat Sanch. 6. 15. n. 6.) sed à die Professionis devolvi ad vocatum idem num. 10. Idem dic quando jurisdictio est annexa in aliquod oppidum, villam, &c. et si Religio sit capax jurisditionis tem-

poralis, quia praesumitur fuisse hae voluntas institutorum, ex opinione probabiliore contra aliquos Sanch. num. 12. At si majoratus caret jurisditione E, g. Ducali, Comitatus, &c. manet majoratus cum suis fructibus penes Monasterium usque ad mortem naturalem Monachi hoc mortuo transit ad proximè vocatum Sanch. num. 16. à die Professionis, quando Religio est succedendi incapax, Idem num. 17. & 18. at n. 19. ut probabiliorem sequitur negantem, dum majoratus est institutus ob conservationem familiae.

§. XV. Dissertationis II. Articuli VI.

An hucusque elucidata ex jure communi habeant locum etiam in Societatis JESU Religiosis ?

438. **R**esp. Minimè ob speciale jus, quo Societas utitur. Ex hoc duo sunt certa. Primum est, quod Religiosi Societatis post vota biennialia emissa fidei commissum retineant, & etiam acquirant si à testatore sint substituti. Alterum est, quod Professi Societatis, & formati coadjutores non possint succedere, nec Societas ratione ipsorum. Hoc utrumque ex constitutionibus Societatis liquidatum est à num. 32. ad 36.

Dubium superest an Societatis Religiosus fideicommissi Dominus validè, & licitè valeat fideicommissum in favorem Societatis ante Professionem renun-

tiare ita ut in perpetuum exclusus maneat substitutus. Ratio negandi, quod privilegium concessum à jure communi in Auth. de sanctissimis Episcopis, & in c. in presentia de probat. loquantur de successione Monasterij ob gravati ingressum per Professionem, qualiter non ingreditur Scholasticus Societatis, ergo titulo praecise ingressus non potest excludi substitutus, non etiam titulo renuntiationis, nam jura agunt de successione non ex renuntiatione, sed ex Professione.

Resp. Affirmativè, ita satis verosimile censet Palao p. 3. tract. 16. Disp. 3. p. 4. num. 17. post Sanch. n. 22. Ratio quia